

„Edinost“

Iz naša enkrat na dan, razen nedelj in p. raznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kronj

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprta se ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajo posamezne številke po 6 stotink (3. nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4. nč.).

Telefon št. 579.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

1. tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Nekoliko misli.

(Dopis).

Gospod urednik! Tu sem Vam vrgel v nagladi na papir nekoliko »misli«. O naših žalostnih slovenskih razmerah — to se umeje. Pisal sem seveda sine ira et studio — brez namena, da bi eno stranko izigral proti drugi, ali pa bi te misli apretiral tej ali oni stranki v prilog. Pisal sem, kakor mi je ravno sililo iz srca. Zato pa tudi te misli morda niso sistematično urejene. Tudi ne pretendiram, da sem povedal kaj novega, originalnega, niti ne zahtevam, da bi drugi soglašali z mano. Ali kar sem povedal tu, je izraz prepričanja in prihaja iz srca, udanega svojemu narodu, iz srca, v katerem — to povdarjam s povzdigneno glavo — plamt ljubezen do tega naroda.

Temu primerno je temu sestavku jedini namen, da bi koristil, jedina želja, da bi posvaril rojake, da je skrajni čas, da poiščemo izhoda iz labirinta zmot, v katerega smo zašli, v katerem otepamo slepo in si vsi skupaj razbijamo glave.

Rekel sem, da ne zahtevam, da bi se moji nazori priznavali jedino pravimi, tudi tega ne pričakujem — saj sem pameten človek —, da bodo vsi soglašali z mano. Tudi Vi morda ne soglašate. Torej kakor izraz mojega osebnega prepričanja bi Vas prosil, da natisnete te moje misli.

Na Kranjskem bijeti boj dve razdivjani stranki, katerih nobena ne kaže pravega zmisa za vseslovensko stvar. Vsaki izmed njiju je ravno »stranka« višje nego narod slovenski. Dejstva govore tako; zapeljivim besedam tu ne smemo verjeti. Ali da me umejete: ta ostra sodba gre le strankama, kakor takima, oseb ne napadam. Pri poznavanju marveč, da so obema strankama močje poštenjaki na čelu, ki so uverjeni, da služijo dobri stvari tudi tedaj, kadar — greše!

Na Dunaju je sedaj »Slovenčeva« stranka temeljito zavozila. Da je nasprotna jej stranka zdrava slovenska, ki bi bila znala za priliko spretno porabiti, mogla je svojo nasprotnico naravnost uničiti, ali pa vsaj hudo osliniti. Ali v to svrhu bi se bila morala podati v boj le za slovensko narodno stvar; ona pa je slej ko prej postavila v ospredje svoja liberalna načela in za ta dela propagando. A mednarodni liberali-

zem je sedaj (in po moji sodbi bo tudi vsikdar v bodočnost) v pogin slovenskemu narodu!

»Slovenčevi« nasprotna stranka ni spoznala te resnice, je zamudila lepo priliko, in to se bo britko maščevalo nad njo. Da se je ta stranka znala pametno umakniti, v kolikor je predaleč zašla, postala bi bila lahko, tako rekoč, gospodarica situacije in združila bi bila lahko okolo sebe za narodno delo, vse, kar ima narod najboljše. A tudi one, ki bi ne bili žnjo, bi bila prisilila do spoštovanja. A ona ni umela tega, ker je bila — po mojem mnenju — pod pritiskom neke slabo razumljene sramožljivosti, ker je menila, da izgubi na svojem ugledu, ako bi bila storila, kar bi jej bilo po mojem naziranju le v čast in patrijotično zaslugi: ako bi se bila umaknila, v kolikor je zašla, ako bi bila krenila z dosedanjega pota, v kolikor je zgrešen, ter omogočila s tem zločno delo za one točke, ki so nam vsem skupne kakor sinovom jednega in istega slovenskega naroda.

Nas pa ne more rešiti nič drugega, nego skupno delo, kakor označeno ravnokar.

Pred vsem hočem opozoriti na nekaj, kar naša posvetna inteligenca na Kranjskem »pre-malo« pošteva. Slovenski narod je krščanski narod. Kdor hoče delati za ta narod, mora delati na krščanski podlagi, ali bolje: se ne sme dotakniti krščanske podlage naroda. Kdor pa se le-te dotika, vedoma, kdor jo začenja razdirati, ta ne more delati za korist našega naroda! In poslednje dela na Kranjskem vedoma, po gotovem načrtu, list »Slovenski Narod«. Velečenjeni g. urednik, kakor piše ta list, je včasih poštenemu človeku že preveč. Priznavam brez ovinkov, da je tudi med duhovščino mnogo, v mnogih krajih le premnogo slabega, ali radi tega včasih samani slaba. Meni pa se vidi neumestno in pogubno, ako se radi napak posamičnikov napada in ruši vsa stavba sama.

Moja misel je ta, da mora slovensko posvetno razumništvo omejiti to destruktivno početje glasila narodno-napredne stranke. Posito, da je velik del slovenskega razumništva tudi res indiferenten v verskem pogledu, vendar bi ga morali prisiliti politični in narodni razlogi, da odločno nastopi proti omenjenemu početju. In to iz sledečih razlogov.

V prvo je ta boj že a priori brezvspešen in brez zmisa sam na sebi, ker

nobena pobijajočih se strank nima nade, da bi popolnoma porazila nasprotnico; v drugič se v tem boju uničujejo vsi temelji morale (v najširšem pomenu te besede) in s tem se jemlje narodu glavna opora v njegovem boju za obstanek; v tretjič se v tem boju razvema verski fanatizem v našem narodu, a leta je najhujši in najbolj pogubljiv za vse narode, med katerimi se pojavlja, posebno pa za naš narod, ki nima zagotovljenih nobenih pogojev obstanka in je od vseh strani napadan od brezobzirnih sovražnikov.

Ta boj ni narodna potreba, je tuja, k nam zanešena cvetka, bolje: kopriva, ki nas po naklepih sovražnikov slovenskega imena ima — uničiti. Brez podlage je vse ono zatiranje: ker se je boj začel, se mora tudi izvojevati do konca. To so prazne fraze. Narod v svoji celoti nima prav nobene potrebe za ta boj, zatorej — proč žnjim! Posamičniki naj se le sami držijo svojih »osrečevalnih« idej, narodu slovenskemu pa naj pustijo, kar mu je sveto.

Tudi tu velja: primum vivere, dein philosophari. To se tako rado navaja za posamičnike, velja pa tudi za narode. Neprestano čujemo povdarjanje, da treba računati z dejanskimi razmerami; pri tem pa mislijo seveda vedno le na boj in na medsebojne razmere, katere je ustvaril baš ta boj! Na dejanske razmere, v kateri se nahaja naš narod v svoji celoti, pa nobena stranka ne misli.

Te dejanske razmere so: kakor narod nimamo mi nobenih svojih izobraževališč! Po izobraževališčih in po uradih se sistematično dela na naše raznarodnje. Obe stranki pa se lepo in brezskrbno pripravljata dalje. Tu sta stranki slepi za dejanske razmere naroda, za katerega se baje boriti obe!

Ali sti se morda kaj zanimali za razpis služeb na kranjskih srednjih šolah? Ima jih »Laibacher Zeitung« od zadnjega tedna meseca svečana. Poiščite si tisto in premišlujte nekoliko. — Ob tem boju vedno le zgrabljamo. Za šole kakor take se ne briga nobena stranka, istotako ne za urade in imenovanja. Nemška birokracija dela, kar se jej zljublja. Naši poslanci nimajo pokazati nobene pridobitve. Čehi so si znali pridobiti drugo tehniko, tudi drugo vsenčistiše se jim že obeta — naši poslanci pa niso

pridobili niti ene meščanske šole. Kje so srednje in visoke šole?! In vendar so šole narodom tako potrebne za obstanek, kakor zrak za življenje! Zmisel za vse to je izginul iz naroda vsled domačega boja. V nas je navstala grozna praznina, a prostor so zavzele psovke in oštevanje. Naše razumništvo v obeh taborih nima več zmisa za te svetinje narodove — kako naj bi ga imele mase naroda?!

Kakšno more pač biti mišljenje naše javnosti, če čuje dan za dnevom o nečuvnih krivicah, ki se gode našemu ljudstvu v vseh strokah javne uprave, a vidi, da se nikdo ne gane, da nikdo ne nastopa proti taki krivici — ni duhovsko, ni posvetno razumništvo, ker so vsi zapleteni v domači boj?! Nekako fatalistiški so začeli vsprejemati vse to. Temu nasproti se čutijo brez moči, obnemogle, s tem hujo srditostjo pa padajo drug po drugem. Tega jim nikdo ne brani, kajti ostali svet se temu — kakor nam je ali naklonjen ali nenaklonjen — ali škodoželjno smeje, ali pa nas pomiluje.

(Zvršetak pride.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 3. aprila 1901.

Sprememba na okrajnem glavarstvu v Gorici. C. kr. okrajnim glavarjem v Gorici je imenovan grof Henrik Attem, dosedaj okrajni glavar v Celju. Pravijo, da je mož dobro vešč našemu jeziku. To bi bila dobra lastnost, da si bi jo smatrali samo ob sebi umevno, ker je neizogibna. Ali ta lastnost ne zadošča še. Mesto voditelja okrajnega glavarja v Gorici je sila važno, ker nadomestuje mesto šefa politične uprave v deželi. Okrajni glavar v Gorici je tudi zastopnik vlade v deželnem zboru in je zбоk tega njega naloga jako delikatna in kočljiva. Njemu treba, da je objektivni, da zna pravično deliti solnce in senco. Dosedanji glavarji niso umeli tega. Ne mečemo krivde samo njih. Često ni bila lastna volja, ampak viša sila, da niso smeli prav vršiti svoje kočljive naloge, ker so morali ugajati sistemu, s katerim je neločljivo spojena tradicija, da je laška manjšina v deželi nekaj višega in da mora uživati vse ugodnosti, na narodnem, kulturnem in gospodarskem polju, pred vsem pa politično nadvladje v deželi. Tudi ravno-

kakor bi bil vse življenje barantal z lesom. Trgovec je bil vesel, da so prišli kupec k njemu na dom. Pridržal je goste na noč... Toda po noči je Sleza poklal vso rodbino, trgovca z ženo, dva otroka in pestunjo ter pobral njihovo bogatstvo. Samo kuharice niso mogli najti v nagladi, in ta jih je izdala. Zbudila je ljudi, ki so zdirjali za razbojniki ter vjeli Sleza... Toda on jim na vsak način ubeži iz ječe. Tudi Kasar je tega mnenja...

«Čečen ne bo nič slabši», se je vmešal v razgovor brezpopovec, prisidši bliže. «On je sicer priznal le k peterim dušam, toda stvar je drugačna. Ali si videl, vladika, Čečena?»

«Ne... A čemu ga gledati: zver je podobna zveri, katerih je šest sto šest in šestdeset».

«Kaj misliš ti o sebi, vladika?» je zarežal brezpopovec.

«Ničesar ne mislim... Pregrešen služabnik božji sem, to je vse».

«Ne kaži pokorščine namesto napuha... Toda vse jedno... Čečen je zviti. Takšnega orla je celo po dnevu treba iskati... Ali naj ti povem o njem, vladika?»

«Nočem slišati tvojih brezbožnih besed».

«Ne, naj pove!» so se začeli glasovi. Brezpopovec je še enkrat zarežal, pri-

PODLISTEK.

Velik grešnik.

Povest.

Ruski pisatelj D. N. Mamin — Sibirijak. Posl. Podravskega.

V.

Drugi dan je prešel mučno, počasno, kakor le v ječi minevajo dnevi. Zlasti je bilo otožno, ko je ugasnila dnevna svetloba ter so v sobanah prižgali medle svetilnice. Jetniki so hodili mračno po sobah. Razburjalo jih je vse: slabi obed, mrak v sobah, a najbolj pa bolesta zavest, da so v ječi. Nekje v dimniku je zatulil veter, kakor gladen volk ter nagnal še večjo grozo nas vseh. Zdelo se ti je, da bi zadoščeval le mal vzrok, pa planejo drug na drugega kakor divje zveri. Tudi v ječi se vrstje na svoj način jasni in težki dnevi...

Ciril je ležal na svojih »pričinah« v kotu ter preživljal najmučnejše stanje, znano samo jetnikom. Že tisočkrat si je ponovil vse podrobnosti svojega jetništva. Njegove misli so delovale neumorno, vračajoče se naporno k onemu času, ko je bil še sloboden človek. Ali je bilo to že davno? Komaj pred dvema dnevi. Ko bi se bil sklical na Kavnikova, bilo bi izostalo vse to. Nemara da je imel

brezpopovec prav, ko je govoril o napuhu... Da, napihoval se je v neprimernem času. Domišljija mu je predočevala druge slike: on se vozi v svoji kibitki (koleselju) dalje... postaje ostajajo za njim... a ondi je že matuška Moskva. Pričakujejo ga, povsod so ga veselili... Še se nahajajo pobožni narodi, ki se brez omahovanja drže naročila svetih očetov. Bogaboječnost je oslabela, toda Izraelu je še sedem tisoč mož, ne pripogibajočih svojih kolien pred Baalom. Da, še je živa duša, ki čuti breme tuje nezakonitosti. Vinograd je že zdrel, toda nedostaja delavcev. Tu pa je smrad, stokanje in škripanje z zobmi. Ali je mar potrebna žrtev? V svetem pismu stoji zapisano: »milosti hočem, ne pa žrtve«. Ciril je začel čutiti napade grešne slabosti ter je postal žalosten radi svoje malosrčnosti.

«Samo da se iztrgam iz zapora», si je mislil, razpreja nade svoje osnovne misli. Ko se začne preiskava, popeljejo ga od Pilata k Anazu in Kajfežu. Njega nemara ne popeljejo tako daleč. Saj povsod žive ljudje.

Nu ob enem s tem snivanjem o mogoči slobodi se mu je rodila povsem nova misel, ki ga je vznemirila nimato. Da, na njem ni nikake več krivde in če tudi bi ga držali nekaj časa zaprtega, enkrat ga vendar izpuste.

Sloboden zagleda zopet beli svet in zeleni les, vsakovrstne poljne rastline, toda oni drugi ostanejo tukaj. Vse delo Antikristovo ostane, kakor je bilo. Grozne so, ne kamenite stene, ne okrutni pristavi in železni zapahi, ali strašen je duševni mrak, strašna obkoljujoča jih tema. In mučili se bodo, polni greha in zlih namenov, a niti jeden svetel žarek ne prodre do surovih duš njihovih. Oni ostanejo, on pa, sluga Kristov, malosrčno misli na slobodo... Čez dan in noč se je Ciril že privadil na ta novi svet ter je že v naprej čutil bolest nad njim.

V ječi vlada mrak. Nekateri jetniki že spe ter se globoko vzdihajoči in smrčeči, težko obračajo na golih klopih. K Cirilovim »pričinam« se je približal Šalaj ter začel razgovor:

«Si-li videl, oče, Sleza?»

«Videl».

Nu, ta je sedemnajst duš spravil na oni svet... Tri ljubljenske je zaklal in prenehal na petih dušah. Tu je vzel, po zimi dva tovariša ter odšel na delo. Sleza se je spreoblekel za zalagatelja, jeden tovarišev je bil njegov pomočnik, a drugi kočijaž. Zašli so k bogatemu trgovcu, ki je prodajal les. Bilo je na večer... Sprejeli so jih iskreno: dobili so čaja in večerjo. Sleza se je vedel tako,

kar odstopivši dvorni svetnik Bosizio je sledil tej vis maior, on še posebno, ker mu ni ničesar manjkalo tako, kakor samostojnosti in lastne inicijative. Da je bilo vmes tudi nekoliko preveč že prirojene dobrohotnosti in eno, in nedobrohotnosti na drugo stran, to je seveda tudi res. Čemu pa je bil gospod vitez — državni politični uradnik v Primorju! Tradicionalna vladna politika je šla svojo pot dalje z neomajno doslednostjo in z isto vstriceno so se — slabšale razmere, poojstrovala natprotstva in ogorčala čustva. In slednjič so stvari dozorele tako daleč, da je deželni parlament običal in nehal funkcionirati. Škoda pa je bila na strani deželi, deželno gospodarstvo je trpelo. Po dolgih naporih, pogajanjih in diplomtiziranju so voz sicer zopet spravili na pot, da se za silo giblje dalje. Ali nositelji sistema — in v prvi vrsti bodoči gospod glavar — naj ne pozabijo, da je trebalo v to skoro brezprimerne samozatajevanja od strani slovenskih poslancev! Pomislijo naj, da tudi le-ti ne morejo prezirati onih, ki so jim poverili mandate in da bi utegnili biti nevarno, ako bi požrtvovalnost in abnegacijo goriških Slovencev zopet hoteli postavljati na tako trdo skušnjo.

Povodom spremembe na okrajnem glavarstvu goriškem kličemo odločilnim krogom: ako jim je res do tega, da rešijo latentno krizo goriško, zapustiti morajo stara tradicionalna pota, pota krivice, gonjo za fikejame! Z zapostavljanjem velike večine pred manjšino se postavljajo stvari na glavo — a stvari, ki stoje na glavi, ne morejo biti zdrave. To balanciranje v zraku ne more roditi dobrega. Vlada naj enkrat zasnuje svojo politiko na realnih odnošajih, na tem, kar je in česar tudi ves nje aparat ne more odpraviti! Slovenskemu življu na Goriškem bodi enkrat pravica! To pravico nam dajo tem laglje, ker jej lahko ljudstvo samo ni prav nič na poti, ker ve, da njega interesi ne bodo trpeli, če bomo mi zadovoljni, ker ve, da od zadovoljnega Slovencev mu ne žuga nobena nevarnost, ampak more priti le — mir v deželo. Laški politikoni, ti seveda nočejo miru, ali usodna zmota je, ako se — kakor se je godilo do sedaj — zli instinkti le-teh zamenjajo z voljo furlanskega ljudstva. V interesu miru, v interesu prebivalstva, dežele, države, torej bi bilo, ako z novim glavarjem pride v Gorico tudi nova — vladna politika.

O položaju. O nemških liberalcih je rekel nekda neki avstrijski državnik — ako se ne motimo: Auersperg —, da si, kadar je nastopila ministerska kriza, sami diktirajo domači arest, ker sleherni njih pričakuje, da mu pošljejo v hišo poziv, da prevzame ta ali oni portfeli. Dobro je pogodil dotični državnik: v liberalni stranki je toliko ministerskih kandidatov, kolikor je členov. Številu kandidatov je primerna tudi — zavist, ki vlada med njimi. Te dni se je bila raznesla vest o predstojajoči rekonstrukciji Körberjevega kabineta, o kateri priliki da bo imenovan poseben nemški minister-rojak, kakor je n. pr. dr. Rezek češki minister-rojak. Da ste videli gonjo, ki je navstala radi vprašanja: kdo bo?! A v jednom so bili edini, v zavisti: rajši nič, če ne bom jaz! — Dunajski poročevalci »Politike« pa zatrja sedaj, sedel blizu k Cirilu ter jel praviti s pojočim glasom:

«Treba ti je povedati, vladika, da so minulo zimo v mestu, na vžitaem trgu, kjer se nabaja krčma Jamka, našli starega berača zadavljenega. Policija je iskala krivca... Kaj čudno se je zdelo vsem, da so berača zadavili na javnem prostoru, skoro ob belem dnevu. V Jamki se shajajo različni berači in policija pozna vseh. Z jedno besedo: pijanci in drobni tatovi... Le samo oni so mogli doprinesti to... Tudi preiskovalni sodnik je bil tega menjenja... Tu pa se je pokazalo, da je prišel na večer v Jamko pevovodja ter se napil žganjice. Prvič, kaj ima pevovodja iskati v Jamki, vdrugič pa berač ni imel ničesar drugega, nego samo nove šlebedre. Zašli so k pevovodju ter ondi našli tiste šlebedre, tudi domovnice ni imel v redu in nihče ni zidal, odkod se je vzela ta človek. Pa so ga zposadili v ječo in sam se je imenoval Čečen. Čečen je sedel jeden mesec, dva meseca, tri meseca in vse tajil: ne vem! In te stvari je bil konec. Treba ti je samo vedeti, da je ta Čečen — na pogled je star in slab — imel ljubljeno. Umeš-li?»

(Pride še).

da na vseh teh vestih ni nič res, ker je vlada popolnoma zadovoljna z dosedanjim vspehom in se jej ne vidi umestno, da bi spreminjala kabinet ali program! — Je že mogoče, da so ministerski kandidati sami sprožili te vesti v opozorjenje g. Körberju: še smo tu in — čakamo.

Pangermanizem in Italijani. »Agramer Tagblatt« prinaša uvoden članek o tem predmetu, ki se popolnoma pokriva z našim stališčem in se posebno z izvajanjem, ki smo jih te dni priobčili pod naslovom »Infiltracija nemštva«. Zagrebški list dokazuje, da konflikt med Slovani in Italijani povspesuje le germanizatorične namene. Tudi sedaj stoje Nemci pazno na straži. Italijani pa so jim vsikdar z veseljem na razpolago, kadar vlada nastopa proti Hrvatom in Slovincem. Tudi zveza med Italijo in Nemčijo služi le pangermanizmu. Posledica tej zvezi je, da je irredentizem obnemogel nasproti pangermanizmu. Glede na Italijane v tej monarhiji veljajo besede Ovida: »Video meliora proboque, detiora sequor«. Oni vidijo nevarnost in zlo (???) »Edinosti«, ali ne le, da ne vedo, kako bi prišli isti v okom, ampak jo še povspesujejo in podpirajo. To nevarnost bi mogli Italijani le v družbi s Hrvati in Slovinci uspešno pobijati. Pangermanizem jednako grozi Italijanstvu, kakor Hrvatstvu in Slovenstvu. Hrvatje in Slovinci niso nikoli oporekali realnemu italijanstvu, oni zahtevajo le, da so tudi njih opravičene aspiracije spoštujemo. Mi ne pričakujemo mnogo od previdnosti Italijanov. Oni omahujejo sem in tja med strahom in sovražtvom. Pangermanizma se boje, Slovane pa sovražijo. Strah in sovražstvo pa sta — tako zaključuje »Agramer Tagblatt« — jako slaba svetovalec.

Tudi praška »Politik« se bavi s tem predmetom in pritrja, da Italijani morejo le v tesnem kontaktu z Jugoslavo preprečiti vsenemsko nevarnost, ker sami so prešibki, da bi se mogli uspešno upirati nemštvu. Dosedaj so Italijani se svojim nasprotstvom do Slovanov povspesovali le prodiranje nemškega življa v Dalmacijo. Praški list pa vendar ne izključuje možnosti, da se končno v Italijanih sebičnost pokaže močnejšo, nego pa sovražstvo in da spoznajo potrebo solidarnega postopanja s Slovani, kakor so že spoznali — o tem se »Politik« sklicuje na izjave nekaterih laških listov — nevarnost vsenemske propagande.

Potovanje francoskega ministra za vnanje posle v Petrograd. Francoski minister za vnanje posle, Delessé, odpotuje proti koncu tega meseca v Petrograd, da se osebno spozna z ruskim ministrom za vnanje posle, grofom Lamsdorffom. Sodi se, da se bodo ob tej priliki nadaljevala pogajanja, ki so se vršila ob bivanju načelnika ruskega generalnega štaba v Parizu. To in še druga dejstva dokazujejo, da so razmere mej Francijo in Rusijo ostale intaktne.

Vojna v južni Afriki. Najnovejše vesti z bojišča v južni Afriki nam sporočajo o važnih spremembah, ki se dogajajo v najnovejšem času. Burska načelnika Botha in Dewet sta se baje združila in šteje njihova skupna moč kakih 30.000 mož. Guverner kapske kolonije, Millner, in vrhovni poveljnik angleških čet Kitchener odstopita baje. Bodoči angleški vrhovni poveljnik v južni Afriki bi bil torej že — četrti! Pač slabo znamenje, ako je Anglija primorana tako pogostoma menjavati vrhovne poveljnike. Predsednik Krüger nameruje povrniti se v južno Afriko. Iz Amsterdama poročajo, da je mogočna zveza evropskih in ameriških trgovcev sklenila sistematično boykotirati angleško blago tako dolgo, dokler Anglija ne prizna popolne neodvisnosti južnoafriških republik. Iz vseh teh vesti je razvidno, da šanse za Anglijo niso nič kaj ugodne.

Tržaške vesti.

Bistrimo pojme! Gospod dopisnik v »Slovenec« bi nam hotel dokazati nekako nedoslednost ter se v ta namen zaleta — v odprta vrata. Meni namreč: »Edinost« sama je opetovano opozarjala slovenske in slovanske trgovce, naj se zavedajo, da so Slovani, naj dopisujejo tržaškim tvrdkam izključno slovenski ter je celo pozivala slovenske liste, naj širijo to misel. — Zdaj pa — tako vsklika dragi znanec naš — je kar naenkrat postala drugačnega menenja!

Kdo pravi to? Na kaj opira dopisnik »Slovenec« to trditov svojo? Prejšnje menenje naše, na katero se dopisnik sklicuje in

je pošilja proti nam v boj, je tudi danes naše menenje: istotako, nespremenjeno, kakor je bilo. Slej ko prej zahtevamo od tržaških trgovcev naših, kolikor jih je, da se zavedajo svoje narodnosti, ako hočejo zahtevati od slovenske javnosti: svoji k svojim! Slej ko prej smo tega menenja, da je izven tržaškimi trgovcem v dolžnost, da v svoji korespondenciji s Trstom rabijo slovenski jezik, ker bodo s tem, ako pišejo našim, vnelali v istih narodno zavest, jih opominjali, da jim je slovensko klijentelo jemati v poštrev ter jim predočevali, da se narodna dolžnost vjema tudi z njih kupčijskim interesom. Ako pa pišejo drugorodeem, bodo iste silili do spoštovanja do našega jezika in s tem poviševali njega ugled ter tako tudi blažili nasprotstvo do nas.

To poslednje bi bilo vsakako za nas v velik dobiček, ali bolj v narodnem pogledu, ne more pa povspesiti rešitve vprašanja, ki sili na dnevni red: vprašanja, kako organizirati veliko trgovino Trsta, import in eksport, da se bo vršila po slovenskih rokah vsaj v toliko, v kolikor se dostaje Slovanov. V to pa treba, da odpade potreba, da so slovanski trgovci sploh v zvezah z drugorodnimi trgovci. To pa dosežemo le po akciji v velikem stilu, za kakoršnjo ne zadoščata ni števil sedanjih naših trgovcev v Trstu, niti v tržaški trgovini investirani slovanski kapital. Ako hočemo, da bodo zunanji slovanski trgovci — mislimo vedno akcijo v velikem stilu — mogli pokrivati vse svoje potrebe le slovanskih trgovskih tvrdkah v Trstu, je prva neizogibna potreba, da takih firm — imamo!

To je zmisel naših izvajanj v noticah »Bistrimo pojme!«, a ne moremo umeti, kako naj bi bilo to v nasprotju z onim, kar smo propagirali v prejšnjih časih. Poprej smo ravno govorili o prvih korakih, a sedaj bi hoteli, da se izvrši nadaljen — velik korak.

A če že govorimo o protislovjih, moramo reči, da je »Slovenec« dopisnik v kričečem protislovju z menenjem »Primorskega lista« (glej včerajšnje »Edinost«!), ki bi hotel, da vse delovanje za našo rešitev koncentriramo na strogo gospodarskem — logično torej tudi na trgovinskem polju — brez ozira na etične momente.

Mi smo hoteli le konstatirati to protislovje med dopisnikom »Slovenec« in goriškim konservativnim glasilom. Ne pritrjujemo pa temu poslednjemu, marveč menimo, da je gospodarski razvoj odvisen od političnega in vsega etičnega življenja naroda. (Mi smo povdarjali le to, da v trgovini ne smemo apelirati samo ali v prvi vrsti le na narodni moment. Če zahtevamo od trgovca, naj vrši svojo narodno dolžnost, moramo mu tudi ustvariti pogoje za trgovski obstanek v slovanskem okvirju.) Baš zato hočemo v teh noticah govoriti o smereh, v katerih naj slovanski poslanci pritiskajo na upravo države, da tržaško Slovanstvo pride do svojih narodnih in političnih pravic, ker vemo, da bo to mogočno povspesovalo tudi trgovsko organizacijo, ker bo vzbujalo ono, česar najbolj trebamo na tem polju: pogum, duh podjetnosti. Le narodno in politično zadovoljen narod ima poguma, da tudi v trgovini kaže svojo individualnost.

Boj proti sv. Cirilu in Metodiju. Sv. Stolica v Rimu je obsodila postopanje cerkvene oblasti v Trstu, ki je podila iz cerkve slovensko petje in sam rimski papež je ukazal, da se mora pri sv. Jakobu peti tantumergo v slovenskem jeziku, kakor se je vedno pel od kar obstoja župnija prisv. Jakobu v Trstu. Župnik Hrovatin je pa z brahamalno silo e. kr. policije zabranil pevcem bratovščine peti pri slovenski maši. Ze leto dnij protestira bratovščina pri tržaškem škofijskem ordinariatu — pa zastoj.

Sedaj se je spravil župnik Hrovatin zopet z vso silo na zastavo sv. Cirila in Metodija in na bratovščino samo. Razburjenje pri sv. Jakobu zavzema vedno večje obsege. Tržaški Slovinci vzlasti pa naši pošten delavci so kupili zastavo s krvavo zasluženimi svojimi žulji. Prestali so hude boje povodom njenega blagoslovljenja. Še sedaj so v ječi žrtve sv. Rešnjega telesa. Župnik Hrovatin je pa obsodil lepo in sveto zastavo v hrano cerkvenim mislim pri Sv. Jakobu.

Tako se umetnim načinom razburja slovenski narod v Trstu, ko se mu takim cinizmom zaničujejo slovenske cerkvene in narodne svetinje. Žalostno je, da smomi tržaški Slovinci v zadnjem času tudi na verskem

polju popolnoma osamljeni in si moramo sami izbojevati obstanek naših starih pravic. Pa mi se ne bojimo. Navdušeno se bomo borili vsi stanovi za svoje svetinje.

Nepriстойno vedenje e. kr. uradnika. Prejeli smo in objavljamo: Podpisani sem bil pozvan na sodišče, oddelek za pupilarne stvari, da se predstavim, ker sem vsprejel sovaruštvo štirih mladoletnih otrok. Dne prvega t. m. sem torej šel tja in — govoril slovenski. Dotični uradnik pa mi je rekel: »Ma, caro Lei, la parli italian!« Vidé, da ne opravi ničesar v svojem slovenskem jeziku, sem začel govoriti laški. Po dovršenih formalnostih sem zahteval, naj se mi »sovaruštveni odlok« dostavi v slovenskem jeziku. Gosp. uradnik je izjavil, da že vdobim, kar zahtevam; in res mi je dal slovenski »Sovarustveni odlok«, toda brez vsake pisave — samo tiskovino! Pomolil mi je pa še drugi »Decreto di nomina di Contutore«, kateri je izpolnjen, kakor zahteva zakon! Podavši mi ta poslednji »Decreto«, mi je rekel: »Ghe daremo anche questo, così la imparera italian!« A Trieste sta ben sapere l'italian, se la va in botega a comperare qualche cosa!! (Vam damo tudi tega (laškega), tako se naučite laški! V Trstu je dobro znati laško, ko zahajate v prodajalnice kaj kupovat!!)

Torej tako je: ako se mi avstrijski podaniki poslužujemo svojega jezika, se nam odgovarja — kakor zgoraj! Ako pa zahtevamo slovenske odloke — nam dajajo iste brez zakonitih zapiskov in nam na gori navedeni način usiljujejo laške »Decrete«!!

Jaz protestujem proti takemu vedenju e. kr. uradnika, ki zahteva od nas delavcev znanje več jezikov, dočim on sam ne pozna niti deželnega slovenskega jezika!

Trst, dne 2. aprila 1901.

Volčič Vekoslav.

Gospod Etbin Kristan je — kakor poroča »Slovenec« — izstopil iz katoliške cerkve ter se proglasil za brezverca. Brez komentarja!

Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda. Zaključni govor predsednice, gospe Karle Ponikvarjeve, na obnem zboru se je glasil:

Dovolite, velečenjene gospe in gospice, da se Vam v imenu novoizvoljenega odbora in v svojem imenu zahvalim za čast in zupanje. Vem, da govorim vsem častitim odbornicam od srea, če obljubim v imenu vseh, da hočemo z vso vnamo tudi nadalje delovati za našo preljubljeno družbo sv. Cirila in Metoda! — Obračam se pa zaupljivo tudi do vas, cenjene družabnice, da nas zvesto podpirate. Kakor ste čule že prej, je družba v veliki nevarnosti in sam odbor je ne more rešiti, naj bo še tako delaven in naj uporabi v to tudi vse svoje duševne in fizične sile! Pa saj bi bilo to tudi jako krivično, da bi le nekatere morale toliko delati, druge pa bi o tem niti ne trenile z očesom. Vse imamo svoje družinske in stanovske dolžnosti, katere nam morajo biti prve in najsvetejše, a poleg teh ima vsaki človek, brez razlike stanu in spola, dolžnosti do človeštva sploh in dolžnosti do svojega naroda še posebej! In kdor ne čuti tega, kogar ne silijo te dolžnosti na delovanje, ta ni vreden ud človeške družbe, ta ni zvest sin svojega naroda!

Ne bodite tako silne egoistke, ki se ne zmenijo za čisto nič drugega, nego edino le za to, kar je spojeno z njih družinskim ali osebnim interesom! Privoščimo vendar tudi drugim nekaj dobrot, ki jih želimo svojem. V prvi vrsti pa svojemu zatiranemu narodu. A kaj mu hočemo dati lepšega, kaj želeti boljše, nego izobrazbe in omike, t. j. šol v materinem jeziku?! V nas Slovenceh pa noče nihče srbeti za slovenske šole: ni vlada, ni občina! Zato smo si jih ustanovili sami, dobro vedoči, da edina rešitev naroda je prosveta in omika! Dobro vedoči, da narod brez šole je narod brez bodočnosti! Da se pa te šole zamorejo vzdrževati, v to treba silnih žrtv, treba velike marljivosti in delavnosti. Pokazimo torej tudi me, žene slovenske, svojo vztrajnost in svojo neutrudljivost, da bomo popolnjevale, kar so začeli slovenski možje!

Bilo bi pa tudi pravično, da me prevzamemo to breme. Saj so naši možje tako preobloženi s političnimi, jezikovnimi, gospodarskimi in drugimi vprašanji, da se ne utegnejo tako intenzivno baviti s šolskimi stvarmi, kakor ravno zahtevajo naše žalostne razmere!

Tu, na tem polju, pokažemo najlepše svojo zavednost, svojo ljubezen do naroda. Tu ne bo nihče prigovarjal naši delavnosti.

Tu ne najdemo v možkih nasprotnikov, kakor sicer, kjer gre za žensko oslobojbo. Ne, tu bodo možki naši zvesti zavezniki in povspeševatelji plemenitega priznavanja našega!

Prosim vas torej še enkrat iskreno: oklenite se vse te družbe, ter pomagajte jej s tem, da jej pridobivate novih udinj. Prodajajte kupone, katere vam pošlje družba, razširjajte loterijo, o kateri sem vam govorila.

Kupujte kavo, žigice, razglednice! Obiskujte veselice, ki se prirejajo v društveni namen! Izumite kaj same, kar bi zamoglo družbi koristiti, kajti ona ne sme propasti nikdar! In če bi bili tudi kedaj tako srečni, da bi vam vlada ali občina preskrbela šole, vendar mora družba še delovati. Saj imajo Nemei svoj Schulverein, četudi jim vlada nudi vse ugodnosti! Saj imajo Italijani svojo Lego, če tudi imajo šol za vsakim oglom.

Če se torej oni z vso ljubeznijo oklepajo svojega Schulvereina in svoje Lege, s koliko večim zanosom in ljubeznijo se moramo okleniti mi svoje preljubljene družbe sv. Cirila in Metoda, ki je naše edino zavetišče, edina vez, ki veže vse Slovence, vseh slojev in vseh pokrajin!

A če bi tudi kateri črnogledi in pesimisti trdili, da je ves naš trud zastoj, ne poslušajmo jih, temveč vstrajajmo in delajmo, da nas ne bodo tožili naši potomeci, da smo spale. Čujmo torej in borimo se vedno v prvih vrstah, da rešimo čast, da ohranimo narodu, kar je narodovega, ter vzgojimo domovini zvestih hčera in značajnih sinov!

Onim, ki si hočejo tu pridobiti domovinsko pravico. Politično društvo »Edinost« je ustanovilo poseben urad, v katerem se dajejo pojasnila v tem pogledu. Kdor torej želi pojasnil, ali ne zna sam pisati prošnje, naj pride v ta urad, ki posluje v prostorih »Delalskega podpornega društva« št. 1. (Via Molin piccolo št. 1.)

M. Kamusčič,
t. č. uradnik.

Vojaški nabori. Vojaški nabori v našem mestu za one, ki so rojeni v letih 1880, 1879, 1878, bodisi, da go isti naši občani ali pa tujei, se bodo vršili dne 25., 26., 27., 29. in 30. t. m. in 1., 2. in 3. maja pričenši ob 8. zjutraj v mornarski vojašnici na lazaretu in sicer po sledečem redu:

Tuji: 25. aprila.

Prvi razred, oni, ki so rojeni leta 1880: od št. 1—246 dne 26. t. m., od št. 247—492 dne 27. in od št. 493—738 dne 29.

Drugi razred, oni, ki so rojeni 1879: od št. 2—313 dne 30., od št. 314—618 1. maja.

Tretji razred, oni, ki so rojenih 1878: od št. 1—338 dne 2., od št. 339—688 dne 3. maja.

V zgoraj omenjenih dneh se bo tudi odločalo o prošnjah za jednoletne prestovoljce, naj bodo že dotični aspiranti prisotni ali ne, in se bo istotako sklepalo o prošnjah za oproščenje od redne vojaške službe.

Navinec morajo priti na nabor točno ob določenem času, ker bodo sicer kaznovani z globo od 20—400 K.

Novinci, usposobljeni za službo pri strojih in kotlih, oni, ki imajo posla s konji in slednji morarji bodo morali, v slučaju njih potrjenja v vojaško službo z dotičnimi listinami dokazati svoje usposobljenje v to.

Tisti novinci, kateri do 20. t. m. ne dobijo poziva na nabor, so dolžni dvigniti ga na vojaškem oddelku mestnega magistrata (ulica Munda veechia št. 2, III. nadstr.)

Pa res ni bilo vredno. Včeraj popoldne so v slobodni luki aretirali 40-letno vlačugo Heleno P., ker je v nekem skladišču ukradla 15 kg krompirja in ga hotela v spodnjih krilih odnesti. Na slabo »kupčijo« se je spravila; kaj če bi se ji bil krilo utrgala radi prevelike teže?! Škoda bi bila na ta način še večja, nego je bil vreden — krompir.

Z zdravniških postaj. Na zdravniških postajah so dobili zdravniško pomoč: 48-letni Gregor Kalin iz ulice Solitario; stražar Evgenij Gregorič; 28-letni Anton Brunetti, služabnik gledališča Fenice; 48-letni Ivan Thaller in 11-letni Humbert Pes.

Nesreča. 59-letni zidar Tomaž Briza iz ulice Madonnina je padel včeraj popoldne na zidanju neke hiše v ulici Massimiliana iz drugega nadstropja na tla in se močno poškodoval na glavi in vsem telesu. Prenesli so ga v bolnišnico.

Samomor. Včeraj zjutraj je Ana Mikle našla svojega moža, Emila Mikle, na postelji mrtvega. Zastrupil se je bil s karbolno ki-

sline radi neozdravljive bolezni. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Justu.

Prebrisana ciganka. Ciganka Marija Karis je pred dvema mesecema opeharila krčmarja Venceslava B. v ulici Valdirivo. S pretvezo vedeževanja mu je odnesla srajco in 4 K. češ, da jih za sv. mašo, v namen da bo odvrnjena od njega neka grozna nesreča, ki ga čaka. Včeraj je gostilničar srečal vedeževalko in jo dal zapreti.

Najdeno. Na policiji se nahaja zavoj 6 srebrnih in 6 nikeljastih vilic najden na stopnicah hiše št. 1 v ulici Pane.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 4. aprila ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Solitario št. 6, milo; v ulici Fabio Severo št. 198, fotografski stroji; v ulici Media št. 5, hišna oprava; v ulici S. Sebastiano, oprema v zalogi in knjige; v ulici Barriera veechia št. 6, hišna oprava; v ulici Pietà št. 13, konji in voz.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer o 7. uri zjutraj 11.6, ob 2. uri popoldne 18.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 767.5. — Danes plima ob 9.10 predp. in ob 9.10 pop.; oseka ob 9.10 predpoludne. in ob 3.17 popoldne.

Ženski oddelk pevskega društva »Lipa« v Bazovici priredi na Velikonočni ponedeljek, v prostorih gostilne pri »Lipi«, domačo »koncertno in dramatično predstavo«. Izvajalo se bo Pecovo: »Potovanje po domovini«, s petjem, deklamacijami ter spremljevanjem glasovirja in harmonija. Ponavljala se bo burka s petjem in glasbo: »Dva gosпода, jeden sluga«.

Vesti iz ostale Primorske.

× Vreme, dobra kapljica in dobri ljudje. Pišejo nam: Nekega dne v minolem tednu me je bil naš krčmar Jože povabil, da ga spremim v vipavsko dolino, kamor pojde kupovat — rujnega vinca. Vreme je obetalo lepo — čas se že ukrađe in tako sem porabil priliko, da naberev kako notico za našo »Edinost«!

Bilo je v torek zjutraj ob 9. uri, ko sva zapustila toplo tržaško ozemlje ter jo ubrala proti Opčinam, kjer sva si, pardon — si je moj sopotovalec najel dobro kobilu, katero je vodil še bolj dobri Pepi! Že na Opčinah je začel naletati precej gost (in bel!) — sneg, ki naju je spremljal do blizu Stanjela! Nanos, Čaven in drugo bližnje gorovje nas je pozdravljalo v lepi, nedolžnobeli obleki! V Rihberku sva si v hiši g. Maksa Ličeva privežala že precej pretresena in skrčena — želodec. Od tu sva šla peš na Presej, kjer sva se ustavila pri g. podžupanu Čibronu, kateri je naju pokrepčal s svojo izborna kapljico. (Ta mož ima v kleti nad 290 hektolitrov najboljših pijač!) Želeča ogledati si in okusiti razna tamošnja vina, sva jo krenila na Vrh, kjer je na prodaj še malo lanjskega pridelka, ki je pa najboljša kakovosti. Tu smo se pogodili za najboljšo blago in sva jo na to takoj udarila proti Brjam, da poiščeva tam dobre prijatelje in znance. Dospevši k Martinom, sva šla, med drugim, k g. Čibronu, da pozdraviva njega in družino (gospa je sestra našega prvega narodnega pesnika Simona Gregoričiča). Tu sva bila sprejeta kakor prava domačina! Tu sva ostala in se zabavala pri časi izvrstne pijače (i ta gospod ima na prodaj še en sod najboljših pijač). A Vašemu poročevalcu so najbolje postregli z fino staro gnjatjo in dobro posteljo. Vaš poročevalec je drugi dan vstal na vse zgodaj ter šel do g. učitelja Možine, ki pa je še — ker je bilo še rano — počival. Ogledavši si še Cinke, sem se vrnil in bil sprejet po gospe soprogi g. učitelja, ki je tudi učiteljica in kasneje po g. Možini, s katerim sva se — da-si le malo časa — prav dobro imela. Lepa hvala vsem prijateljem in znancom, ki so me, oziroma, ki so naju tako prišerno sprejeli in pogostili! Bog plačaj!

Iz vsega, kar sem spisal do tu — bo sodil kdo, da hoče pisec hvaliti samega sebe, oziroma priljubljene mu osebe!

Ne, dragi, to ni moj namen ampak baš nasproten: jaz bi rad storil kaj dobrega — zato pišem! Kedor je videl Vipavsko dolino pred 30 leti in kdor jo vidi zopet danes, mora gotovo priznati, da je tam vse napredovalo. Poglejte le vinograde, s kako skrbjo in racionalno so urejeni! Tudi o najpriprostejšem ljudstvu morem reči, da je vse drugo, nego je bilo pred nekaj leti! Gospod učitelj

Možina mi je sicer tožil, da še gre prepočasi z napredkom, ker ljudstvo noče čitati. Žalibog, res je, da ne gre vse kakor bi želeli mi, ali to ni nič čudnega, ako pomislimo, koliko stoletij je naš narod ječal v sponah: pozabljen in zapuščen od vraga sveta! Bodimo veseli, da ga vidimo dvigati se, česar n. pr. ne moremo trditi o revnem in še danes zapuščenem Furlanu, da-si je on baje sin 2000-letne kulture!

Zaključuje moram priporočati vsem krčmarjem, ki točijo vipavska vina, naj ne zamude skočiti v Rihenberg, ker tam je res kapljica božja, res dobra in so cene — poštene! Umetno izdelanih vin ni v Rihberku, kar je občini in občanom v — korist in čast! Le tako naprej!

Brejski!

× Družbi sv. Cirila in Metoda za Istro je daroval biskup v Zagrebu, Pavel Gugler, 100 kron mesto venca na grob svoji blagopokojni sestri.

× V Opatiji je umrla 4-letna nadvojvodinja Gizela, hči nadvojvode Josipa.

× Slovensko narodno-politično društvo veleposelstnikov za pokneženo grofijo Goriško-Gradiščansko vabi na redni občni zbor, ki se bo vršil dne 11. aprila 1901 ob 11. uri predpoludne v gostilni »Pri jelenu« v Gorici, z dnevnim redom, katerega določajo društvena pravila.

Vesti iz Štajerske.

— Za okrajnega glavarja v Celju pride baje, ker dosedanji glavar odide v Gorico, dosedanji glavar v Ptuj, Oton baron Apfaltrern. Tako je izvedela »Domovina«. Ime samo ne vzbuja dobrih nad. Ime Apfaltrern je žalostno znano iz nekdanjih bojev na Kranjskem. Sicer pa: dela bodo govorila.

— Čitalnica v Brežicah priredi na Velikonočni ponedeljek veliko veselico. Brežice leže ob hrvatski meji; zato so tamošnje veselice pomembne, ker so navadno v sestanek slovenskih in hrvatskih rodoljubov.

Razne vesti.

Gledališka predstava blaznencev. Pariški listi poročajo o jako originalni veselici, ki se je vršila v zavetišču za blazne v Villejuif. Več let je sicer že navada, da umetniki prirejajo razvedljive predstave za nesrečne stanovnike v norišnicah. Ali ta se je dogodilo nekaj povsem novega. Vsa predstava je bila delo blaznencev. Jeden penzionarjev je spisal igro, godba je od jednega teh nesrečnežev in kostume in dekoracije so napravili blaznenci sami. Službo direktorja gledališča pa je opravljal eden zdravnikov. In šlo je izborna. A zanimivo je, da so zdravniki, odkar so se vršile priprave za to predstavo, opažali, da so bile krize bolnikov redkeje. Jedno blaznenk, ki je imela pred mesecem strašne napade, je želja, da bi bila med sodelovalci, v pravem pomenu besede — ozdravila. Po predstavi je bil obed in na to ples, katerega so se predstavljaleci udeležili v kostumih, a drugi v svojih najlepših oblekah. Veselje je trajalo pozno v noč.

Kača, domača žival. V Braziliji rabi kača kakor domača žival. Ta kača, nekake »Boa«-vrsti, je dolga nad 3 m. in debela kakor moška pest. Na trgih v Rio Janeiro, Pernambuco, Bahia itd. prodajajo take kače po 1—1 in pol dolarja. Boa je človeku popolnoma neškodljiva. Prespava ves dan in začenja se le zvečer laziti po vsej hiši in iskati podgane. V hitrem skoku jej skoči za vrat in jej zlomi zatilnik. Ta kača se tako udomača, da sama prihaja domov iz hišne okolice.

Trgovina in promet.

Telefonske zveze in znižanje telefonskih taks.

V seji zbornice poslancev dne 28. marca so poslanci Spinčič, Vuković in tovariši stali nastopno interpelacijo do ministra za trgovino:

Že več let se dela za telefonsko zvezo med Reko in Trstom, oziroma Opatijo in Trstom in živahni promet, sosebno med prvo imenovanima trgovinskima mestoma, opravičuje popolnoma to zahtevo. Tudi v noveji čas sta se uprava zdravilišča in meščanstvo Opatije obrnila do ministerstva za trgovino radi naprave take zveze in dotično ulogo je tudi trgovinska zbornica tržaška priporočila najtopleje.

Ali ne le naprava omenjenih dveh telefonskih črt, ampak tudi drugih, kakor n. pr. med Trstom in Puljem in Trstom Gorico, bi bila jako potrebna.

V zvezi s temi telefonskimi zvezami, ki se imajo napraviti, bi moralo tudi nastopiti primerno znižanje telefonskih taks med Trstom in Dunajem, s katerim predmetom se je bavila tudi trgovinska komora dunajska v svoji današnji seji. Z ozirom na to si dovoljujejo podpisani staviti nastopno vprašanje do Vaše ekscelence:

1. Namerja-li Vaša ekscelence skoro že ukreniti potrebno za napravo telefonskih zvez med Reko in Trstom, oziroma Opatijo in Trstom, in eventuelno zahtevati, da se primeren znesek stavi že v letošnji ali najdalje v proračun prihodnjega leta?

2. Namerja-li Vaša ekscelence poskibeti tudi za druge telefonske zveze, kakor n. pr. med Trstom in Puljem in med Trstom in Gorico in v zvezi s tem odrediti primerno znižanje telefonske takse med Trstom in Dunajem?

Brzjavna poročila.

Zasedanje prestola po kralju Edvardu. PETROGRAD 3. (B.) Izredno angleško poslanstvo, kateremu je naloga, da notificira zasedanje prestola po kralju Edvardu, je bilo vsprejeto od cara in carice.

Dogodki na Filipinah.

WASHINGTON 2. (B.) Dasi je Aguinaldo položil prisego zvestobe, ostane vendar ujetnik a se mu ujetništvo morda nekoliko ublaži.

Nune v vojaških bolnišnicah na Španjskem.

MADRID 3. (B.) Uradni list priobčuje okrožnico vojnega ministerstva, v kateri je zaukazano naj v vojaških bolnišnicah ne rabijo nun dotlej, da bodo potrebni krediti postavljeni o proračun.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 3. (B.) Listu »Morning Post« brzjavljajo dne 21. marca iz Paotingfu: Glasom priobčil kitajskih uradnikov so isti dne 30. od Li-hung-čanga sprejeli vest, da se je mandžurski dogovor podpisal. Isti izjavljajo tudi, da so olješčeni, da se cesar v v prihodnjih mesecih povrne v Peking, do čim cesarica ostane v Paotingfu.

TIENČIN 2. (B.) Reuterjeva pisarna javlja: Li-hung-čang, ki je še vedno bolehen, se je odpeljal, spremljan od telesne straže, v Šangaj, kamor utegne dospeti v četrtek.

LONDON 3. (B.) Glasom neke brzjavke v »Standardu« iz Tienčina, sodijo Kitajci, da se dogovor glede Mandžurije podpisuje v teku prihodnjih 5 dni.

Vojna v južni Afriki.

DURBAN 2. (B.) Reuterjeva pisarna javlja: Buri so v bližini Newcastle razpršili v zrak jeden železniški vlak a so se umaknili potem v gore, ko so agležke čete prispele na lice mesta.

LIZBONA 3. (B.) Parnik »Zaire« je priplul semkaj s 317 burskimi ujetniki na krovu.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
TRST
TOVARNA: Via Teša, vogal
Via Limitanea
ZALOGE: Piazza Rosario št. 2 (solsko poslopje)
in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANJ CENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštne prosta.
Prezema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster

Dunajska filjalka
Resne vloge na knjižice s 4%
 Obračun, bazo posredovanje, posojila na vred-
 nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
 razvinkuliranje obligacij.

St. 452.

Razglas.

Ker navadni semenj v Nabrežini
 pade letos ravno na dan Velikega petka,
 se isti odloži na

ponedeljek po beli nedelji,

to je, dne 15. aprila t. l.

Županstvo v Nabrežini
 dne 30. marca 1901.

Župan: Čaharija.

Slovenska družina

daje v najem lepo mobilirano sobo za
 dva gospoda v ulici Geppa št. 10. I. n.

Zaloga pohištva in ogledal

RAFAELA ITALIA

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, in spalnice
 prejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in
 telefonskih blagaj, po cenah, da se ni bati
 konkurence.

Varstvena znamka: SIDRO.
LINEMENT. CAPSICI COMP.
 iz Richterjeve lekarne v Pragi
 priporočeno izvrstno, bolečine blažeče
 mazilo dobiva se po 80 stot., 1.40 K in
 po 2 K po vseh lekarnah.
 Pri vkupovanju tega povsod priljubljenega
 domačega zdravila naj se pazi edino le na
 originalne steklenice v zavrtki z našo var-
 stveno znamko „SIDRO“ iz Richterjeve
 lekarne in le tedaj je gotovo, da se
 sprejme originalni izdelek.
 Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi
 Elizabetine ulice 5.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 10 - GORICA - Vrtna ulica 10.

priporočila

pristna bela in črna vina iz vi-
 pavskih, furlanskih, brskih, dal-
 matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po že-
 leznici na vse kraje avstro-ogrske monarhije
 v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo po-
 šilja tudi uzorec.

Cene zmerne. Postrežba poštena.

Najbolja prevlaka za podove
 je Fernolendtov

bliščeči lak
 za podove

v četrto nijansah za mehak les, ki pokrije vsako
 prejšnjo prevlako, se ne prilepi, se ga lahko opere in
 e trpežen. Za 10 m. zadostuje 1 kg. po 2 kroni
 v plehasti škatli.

Ces. in kralj. privilegirana

tovarna kemičnih izdelkov
ST. FERNOLENDT

Zaloga:

Dunaj, I Schulerstrasse št. 21
 Ustanovljena 1832.

Razpošilja se tudi po poštne povzetju.

Nadaljnje specialitete: pisalna in kopirna črnila
 nepremočljive masti za usnje, patentovano sredstvo
 za obranjanje podplatov „Vandol“. Kovinska čistilna
 zmes, srebrne in zlate čistilna mila, laki za usnje in
 bronasti lak kakor tudi vsega sveta najbolje

leščilo (biks)

Cenik pošljem brezplačno poštne prosto

Ta sladna kava je priznana najboljša

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

so že več desetletij povsod razširjene, in malo družin je, kjer bi manjkalo to lahko in
 mlo učinkujoče domače sredstvo, katero priporočajo občinstvu mnogo zdravnikov pri zlih
 nasledkih slabega prebavljanja in telesnega zapetja. Teh kroglic, ki so tudi pod
 imenom Pserhofer-jeve kroglice ali Pserhofer-jeve kri čistilne kroglice znane,
 stane škatlica s 15 kroglicami 21 krajcarjev, 1 zavitek s 6 škatlicami 1
 gld. 5 kr., pri prejšnji vpošiljavi zneska stane s poštne prosto vpošiljavo: 1 zavitek
 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 10 zavitkov
 9 gld. 25 kr. — Navod uporabe je priložen.

Jedina izdelovalna in glavna razpošiljalna zaloga

J. Pserhofer-jeva lekarna

Dunaj I., Singerstrasse št. 15.

Prosi se izrecno, „J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice“

zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake škatlice na navodilu o uporabi
 stoječi podpis J. Pserhofer in sicer z rdečimi črkami.

Balzam zoper ozeblino

J. Pserhofer-jev. 1 lonček 40 kr., s
 poštne prosto pošiljavo 65 kr.

J. Pserhofer-jev sok iz
 ozkega trpotca razslizujoč, 1
 steklenica 50 kr.

J. Pserhofer-jev balzam
 zoper golšo, 1 steklenica 40 kr., s
 poštne prosto pošiljavo 65 kr.

Stoll-ovi Kola-preparati

izvrstno krepčilo za selooc in živce, 1
 liter kola-vina ali eliksirja 3 gld., 1/2 litra
 1 gld. 60 kr., 1/4 litra 85 kr.

J. Pserhofer-jeva grenka
 želodčna tinktura (preje živ-
 ljenska)

Razeu tu imenovanih preparatov so v zalogi še vse v avstrijskih časnikih ogle-
 sene tu- in inozemske farmacevtske specialitete ter se preskrbe vsi predmeti, katerih morda
 ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje.
 Pošiljave po pošti izvršujejo se najhitreje proti temu, da se prej vpošlje
 denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska.
 Če se prej vpošlje denar (najboljše s poštno nakaznico), potem
 je poština mnogo cenejša, nego pri pošiljavih proti povzetju.

esena imenovana) — Lahko razstopljuje
 joče zdravilo, dražilnega in krepčujočega
 učinka na želodec pri oviranem prebav-
 ljanju. 1 steklenica 22 kr., 1 dvanajststorična
 steklenica 2 gld.

J. Pserhofer-jev balzam
 zoper rane, 1 steklenica
 50 kr.

Tannochinin-pomada

J. Pserhofer-jeva, najboljšo sredstvo
 za rast las, 1 pušica 2 gld.

Zdravilni obliž za rane

pok. prof. Steudel-a, 1 lonček 50 kr., s
 poštne prosto pošiljavo 75 kr.

Univerzalna čistilna sol

A. W. Bulrich-a, domače sredstvo proti
 slabu prebavi, 1 zavoj 1 gld.

Glavnica v akcijah 20.000.000 K.
 Reservni zaklad nad 7.000.000 K.
 Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Plznu, Budajevicah, Pardubicah,
 Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Važno za vsakega

Razprodaja!

Po nečuvno nizki ceni
 se dobi za samo

2 gl. 95 nč.

krasna garnitura ob-
 stoječa iz

14 krasnih drago-
 cenih predmetov

in sicer:

- 1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tud posrebr.) z lepo razrezljamim pokrovom, točno urejena s 3 letnim jamstvom in škatljico.
 - 1 krasna goldin ali nikljasta okropna veržica s privesom. Parizki sistem.
 - 1 goldin-igla, za kravate z imitir. briljanti.
 - 1 par gumbov za manšete, znamka „Garantie“.
 - 1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in ovratnike.
 - 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno puncir.
 - 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
 - 1 žepno ogledalo v etviju.
- Vseh 14 krasnih in vrednostnih pred-
 metov z uro Anker-Remont. vred pošilja le
 za 2 gld. 95 nč. s povzetjem ali po naprej
 poslanem denarju, trdka

BRÜDER HURVIZ

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo

Neodgovarajoče sprejem v 8 dneh nazaj in
 povrnen denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika.
 Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih drago-
 cenosti brezplačno in franko.

Razprodajalci in agenti na sprejemajo.

Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasen
 žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.

Krompir za seme,

fine vrste, pošilja v vsakej možini vedno

Alojzij Kane

trgovec

v Ljubljani, Dunajska cesta.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se
 VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE
 in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi
 zalogi, analizovana in stavljen pod stalno kontrolo
 zavoda za kemično analiziranje, ovlaščenega od c. kr.
 avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode
 in botelje kontrolna in garancijska znamka št. 137.
 To določilo je izdalo visoko c. kr. notranje mini-
 sterstvo radi prežostega kvarjanja vina, ki stavlja v
 resno nevarnost ljudstvo.

Kedro si torej vkupi vino v moji zalogi, je
 gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovi, nego
 da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo
 dajati bolnikom in konvalescentom, ker analizijski
 zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki
 so čista in imajo vse potrebno vsebino, ki jo morajo
 imeti najčistejša vina.

CENE:

Istrski teran	liter po 32 novč,
Vino iz Kastelov pri Splitu	34
Vino iz Vise	34
Vino Opello	38
Belo vino iz Vise	40

Zahtevajte vselej jamstveno znamko.

Josip Tami

ulica Legna št. 6 (Dvorišče).

„Secesija“.

Kuhinjska posoda od sivega emaj-
 liranega železa, prekaša vse druge enake
 izdelke na trpežnosti in vztrajnosti ter
 je zelo po ceni in brez konkurence. Za-
 loga popolne kuhinjske oprave. No-
 vost te vrste je patentovani stroj za
 kuhanje kave ali čaja, ki deluje sam
 od sebe, ne da bi bilo ga treba nad-
 zorovati. Izključno prodajo ima

Anton Amadeo

zaloga železja, kovin in kuhinjskih potrebščin

TRST — ulica Barriera vecchia 5 — TRST

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

M. U. Dr. Ant. Záhorský

priporočila svojo pomoč na porodih, abortih
 in vseh ženskih boleznih, kakor: ne-
 rednosti v perijodi, krvavenje, beli tok,
 neredna lega maternice itd., kakor sploh
 v vseh slučajih bolezni.

Ordinuje ulica Carintia št. 8. od
 9-11 in od 2-4.

KAVA DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA V LJUBLJANI.

MAL POLOZI DAR DOMU NA ALTAR.

ZALOGA PRI IV JEBACINU V LJUBLJANI

Cenjene gospodinje
 skusite da ta naša
 izborna sladna kava
 najde pot v vsako
 slovensko hišo.